

Nr 258.

Godkänd av första kammaren den 4 juni 1924.

Godkänd av andra kammaren den 4 juni 1924.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts under femte huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag till dyrtidshjälp åt distrikts-sköterskor och distriktsbarnmorskor jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 113.)

Till Konungen.

Uti den till riksdagen den 2 januari 1924 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1924—1925 har Eders Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkterna 83 och 85 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden samma dag) föreslagit riksdagen att för sagda budgetår anvisa *dels* för beredande av dyrtidshjälp åt distriktsköterskor i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade grunder ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor, *dels ock* för beredande av dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor och vissa av kommun fast anställda barnmorskor, likaledes i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade grunder, ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehåft två likalydande motioner (I: 62 och II: 118), vari hemställts, att riksdagen måtte

dels besluta, att nu gällande grunder för dyrtidshjälp utgående åt distriktsköterskor och åt distriktsbarnmorskor bli tillämpliga även under nästa budgetår,

dels ock för nästa budgetår anvisa till beredande av dyrtidshjälp åt distriktssköterskor ett extra förslagsanslag å 10,000 kronor och till beredande av dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor ett extra förslagsanslag å 300,000 kronor.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»I årets statsverksproposition föreslås, att hittills gällande grunder för dyrtidshjälp åt distriktssköterskor och distriktsbarnmorskor måtte ändras därhän, att dyrtidshjälpens maximibelopp sänkes från hittillsvarande högst 200 kronor till högst 150 kronor, och att från åtnjutande av dyrtidshjälp undantages sådan distriktssköterska eller barnmorska, som under år 1923 haft inkomst, dyrtidshjälp av statsmedel ej inberäknad, av 1,200 kronor eller därutöver, medan maximigränsen i fråga för närvarande är 1,500 kronor. Vid åskandet av anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1924—1925 hade medicinalstyrelsen emellertid anfört, att styrelsen icke i någotdera fallet kunde förorda en sänkning av inkomstgränsen eller av gällande maximum för dyrtidshjälp, då det här gällde att hjälpa de i ekonomiskt hänseende svagast ställda bland ifrågavarande befattningshavare.

Undertecknade ansluta sig till denna medicinalstyrelsens uppfattning och vilja särskilt framhålla, att denna s. k. dyrtidshjälp icke är att likställa med vanligt dyrtidstillägg, som utgår oberoende av inkomsten, utan tillkommit som en hjälp åt de barnmorskor, vilkas inkomster utöver lönen äro relativt obetydliga. Erinras må även att uti den proposition angående ny barnmorskelaag, som förelades 1920 års riksdag, var lönen till distriktsbarnmorska upptagen till 1,000 kronor, men sänktes av riksdagen till 800 kronor på hemställan av andra lagutskottet, som emellertid samtidigt uttalade sig för att, så länge dyrtiden varade, av statsmedel skulle i form av krigstidshjälp tillskjutas ett belopp, motsvarande skillnaden mellan nämnda båda summor. Emellertid kom sådan krigstidshjälp (sedermera kallad dyrtidstillägg) ingalunda alla distriktsbarnmorskor till del. I den kungl. propositionen i frågan, som förelades 1920 års riksdag, föreslogs sålunda, att krigstidshjälp skulle utgå endast till barnmorska, som under föregående år ej haft inkomst av 1,800 kronor eller därutöver, krigstidshjälp av statsmedel ej inräknad, och med belopp, varmed inkomsten under föregående år understigit 1,800 kronor, dock i intet fall högre än 200 kronor. Icke ens i denna omfattning kom emellertid krigstidshjälp åt barnmorskorna att utgå, i det att riksdagen, på statsutskottets hemställan, beslöt att den inkomstgräns, inom vilken krigstidstillägg finge utgå, skulle sättas så lågt som till 1,500 kronor. Att för dessa i ekonomiskt avseende sämst ställda barnmorskor nu minska dyrtidshjälp synes oss så mycket mindre påkallat, som efter densamma fastställande till nuvarande belopp, barnmorskornas utbildningstid blivit avsevärt förlängd.

Vad åter beträffar dyrtidshjälp till distriktssköterskorna, torde ej vara anledning att densamma utgår efter andra grunder än dyrtidshjälp till distriktsbarnmorskorna.»

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär den ändring i grunderna för dyrtidshjälp utgående till distriktssköterskor och distriktsbarnmorskor samt vissa av kommun fast anställda barnmorskor, att gränsen för maximiinkomsten skulle sänkas från 1,500 till 1,200 kronor och dyrtidshjälpens maximibelopp nedsättas från 200 till 150 kronor. Till

stöd för förslaget har anförts, att ifrågavarande anslag vore av beskaffenhet att böra avvecklas i mån av dyrtidens minskning och samtidigt därmed skeende stegring av penningvärdet. Till en dylik avveckling har emellertid riksdagen ansett tiden ännu icke vara inne. Under erinran att riksdagen beslutat, att de av 1923 års riksdag antagna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst skola för nästkommande budgetår bibehållas oförändrade, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen icke vidtagit någon ändring av grunderna för dyrtidshjälpen till distriktssköterskor och de barnmorskor, varom fråga är.

På grund härav har nu förevarande anslag upptagits till de belopp, som av medicinalstyrelsen föreslagits och motionsvis ifrågasatts. Anslaget för dyrtidshjälp åt distriktssköterskor har alltså bestämts till 10,000 kronor och anslaget för dylik hjälp åt distriktsbarnmorskor till 300,000 kronor.

Riksdagen har sålunda för budgetåret 1924—1925 anvisat

dels för beredande av dyrtidshjälp åt distriktssköterskor ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor, att utgå enligt nu gällande grunder;

dels ock för beredande av dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor och vissa av kommun fast anställda barnmorskor ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor, likaledes att utgå enligt grunder, som nu gälla.

Stockholm den 4 juni 1924.

Med undersåtlig vördnad.